

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده حقوق و علوم سیاسی

سومین همایش بین المللی نظام بین الملل، تحولات منطقه ای و

سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران

(چکیده مقالات برگزیده)

به کوشش: دکتر مجتهد خرمشاد

دانشگاه
علامه طباطبائی
کتابخانه

تحلیل بحران سوریه و نقش آن در نظام ژئوپلیتیک جهانی و

منطقه‌ای

سید هادی زرقانی^۱

بیش از پنج سال از بحران و جنگ داخلی در سوریه می‌گذرد و با وجود تخریب بخش گسترده زیرساخت‌های حیاتی و شهری، کشته و معلول شدن هزاران نفر، آوارگی ده‌ها هزار نفر از مردم مسلمان سوریه هنوز هم چشم‌انداز صلح و ثبات برای این کشور اسلامی متصور نیست. واقعیت این است که سوریه به‌ویژه در شرایط فعلی، از حیث وزن و منزلت ژئوپلیتیک چندان جایگاه مهمی در سطح منطقه‌ای ندارد، ولی به طور قطع سرنوشت آن در تغییر نظام ژئوپلیتیک منطقه‌ای و با میزانی کمتر نظام ژئوپلیتیک جهانی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. اگر قصد داشته باشیم از منظر ژئوپلیتیک بحران سوریه و بازیگران دخیل در آن را مورد بررسی قرار دهیم، حداقل سه سطح تحلیل برای آن قابل طرح است؛ رقابت ژئوپلیتیک در سطح قدرت‌های جهانی و در رأس آن‌ها آمریکا و روسیه، در سطح منطقه‌ای در قالب رقابت ژئوپلیتیک ایران، عربستان، ترکیه، عراق و در سطح ملی و فروملی که سطح عملیاتی است و بازیگران داخلی که به نوعی نمایندگان دو گروه نخست هستند در آن حضور دارند. این پژوهش تلاش دارد با روش توصیفی - تحلیلی و با استناد به منابع معتبر به تحلیل ژئوپلیتیکی بحران سوریه بپردازد. از این‌رو بحران سوریه از منظر رفتار بازیگران و منافع آن‌ها در سطح جهانی و منطقه‌ای مورد بررسی قرار می‌گیرد و نقش و تأثیری که سرنوشت سوریه در نظام ژئوپلیتیک منطقه‌ای و تا حدی جهانی دارد، واکاوی و تحلیل می‌شود.

واژگان کلیدی: نظام ژئوپلیتیک، بحران، سوریه، بازیگران، منطقه، جهان

۱. دانشیار جغرافیای سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد h-zarghani@um.ac.ir

The 3rd International Conference on International System, Regional Developments and Iran's Foreign Policy

Allameh Tabataba'i University

